

Asikkalan kunta, rakennusvalvonta
kirjaamo@asikkala.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 10.3.2022

Asia: Asikkala, Särkijärventie 524 (Päijälänna) lupahakemus

Rakennuslupaa haetaan vuonna 1936 rakennetun kivirakenteisen päärakennuksen (Päijälänna) peruskorjaukseen. Hakemuksen mukaan rakennuksen julkisivujen rappausvauriot korjataan, ikkunat vaihdetaan entisen mallisiin lämpölasi-ikkunoihin, rannan puoleiset olohuoneen ikkunat kasvatetaan alaspäin, kellarikerroksessa toimineen autokorjaamon alumiinirakenteiset nosto-ovet puretaan ja tilalle asennetaan lämpölasein varustetut lasitaite- ja lasiliukuovet. Ovien ja ikkunoiden ulkoverit, julkisivumateriaalit ja sävyt säilytetään entisen kaltaisina. Ylimmän kerroksen parvekkeen umpilautakaide vaihdetaan lasikaiteeksi. Parvekkeelle johtava käyntiovi muutetaan lasiliukuoveksi. Lisäksi huonetiloissa tehdään käyttötarkoituksellisia muutoksia. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu Arkkitehti- ja sisustussuunnittelutoimisto Internin 14.10.2021 päivätyistä piirustuksista seuraavaa.

Kohde sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa Särkijärven kylän kulttuuriympäristössä (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Alueella on voimassa Päijänteen ranta-alueiden osayleiskaava (2002), jossa aluetta koskee kaavamääräys ku: *Alueella tulee uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen sopeuttaa kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakennusperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet ja raitit tulee säilyttää alueen luonteelle ominaisena.* Kohde on inventoitu Asikkalan kulttuuriympäristöohjelmaan (1998) Varjola-nimellä ja myöhemmin Päijälänna-nimellä Asikkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä (2005).

Lauttaniemen kärjessä männikköisellä rinteellä lähellä rantaa sijaitseva Päijälänna on pulpettikattoinen, valkoiseksi rapattu funkkishuvila 1930-luvulta. Tiilestä muurattu rakennus

oli seudun ensimmäisiä kivitaloja. Päijälinna on alun perin rakennettu huvilaksi ja sen on suunnitellut lahtelainen arkkitehti Tauno Niemioja. Rakennuttaja oli helsinkiläinen tukkuliikkeen omistaja Onni Varjola ja vaimonsa Ida. Vuonna 1959 rakennus myytiin, josta lähtien se oli vuosikymmenten ajan ympärivuotisessa asuinkäytössä. 1960-luvulla rakennuksen alakertaan perustettiin verstaas, ja tiloissa toimi sittemmin Särkijärven auto- ja konekorjaamo. Verstaan tallinovie kohdalla oli aiemmin ollut avonainen tila. (Asikkalan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 2005). Katto on uusittu inventoinnin jälkeen, ja pellitysten kasvattaminen on hieman muuttanut myös julkisivua. Päijälinna on silti kokonaisuutena monilta ominaispiirteiltään (kattomuoto, rappaustapa, julkisivujen aukotus, ikkunat ja sisäänkäynnit, materiaalit) varsin hyvin säilynyt.

Alueellinen vastuumuseo pitää rakennuksen säilyttävää korjaamista tärkeänä hankkeena. Vastaavan tyyppiset rakennukset ovat harvinaisia Päijät-Hämeen maaseudulla. Korjaussuunnittelussa ominaispiirteiden vaalimiseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota.

Lupahakemuksen suunnitelmiin viitaten, museo ohjaa alkuperäisten puuikkunoiden ja karmien säilyttävään korjaamiseen, eikä puolla niiden vaihtamista alumiinisiin. Mikäli yksittäisiä puitteita tai karmeja ei ole mahdollista korjata, voidaan ne uusiksi vastaavina. Vanhojen ikkunoiden lämpöaloutta on mahdollista parantaa eri keinoin, esimerkiksi huolellisella tiivistämisellä ja tarvittaessa asentamalla sisäpuiteeseen lämpölaselementti. Museo ei myöskään puolla rannanpuoleisten keskikerroksen ikkunoiden koon muuttamista. Olemassa olevien ikkunoiden korjaaminen ja aukotusten pitäminen ennallaan säilyttää rakennuksen arvokkaita ominaispiirteitä ja säästää myös julkisivuja ylimääräisiltä uusimistoimenpiteiltä.

Julkisivurappaus on tärkeää kunnostaa kestävä lopputuloksen saavuttamiseksi alkuperäistä rappauspintaa vastaavalla menetelmällä ja materiaalilla (kalkkirappaus) ja alkuperäisen mukaisesti valkoisena (suunnitelmassa vaaleanharmaa). Koko rappauspinnan uusiminen ei ole tarpeen, jos vanha rappausta on hyvin kiinni. Rappauspintaa voi uusida vain tarvittavilta osin, tai jos vauriot ovat laajempia, kannattaa uusiminen tehdä seinäkohtaisesti yhtenäisemmin pinnoin. Vanhan laastin koostumus selviää tutkituttamalla rappausta. Suunnitelmassa on esitetty, että ulkoseinien sisäpuolelle asennetaan lisälämmöneristys. Tämä ei ole massiivirakenteen kosteus- ja lämpötekniikan toimivuuden kannalta suositeltavaa, eikä itsessään paranna merkittävästi rakenteen lämpönpitävyttä.

Alueellinen vastuumuseo katsoo, että suunnitelmia tulee täydentää edellä mainituilta osin rakennuksen peruskorjauksen sopeuttamiseksi rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon ja kaavamääräysten mukaisesti. Museo tarjoaa maksutonta korjausneuvontaa myös paikan

päällä. Yhteinen katselmus kohteessa jo suunnitteluvaiheessa olisi museon näkökulmasta tarpeellinen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Reetta Nousiainen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus